

Vooruitblik naar de beraadslag van de Werkgroep Vluchtelingen in het najaar van 2021

Derk Stegeman

Tekst onlinebijeenkomst werkgroep Vluchtelingen Raad van Kerken 6 maart 2021

Twee jaar geleden hadden we in Den Haag juist het kerkasiel in de Bethelkapel afgesloten. Drie belangrijke zaken heb ik van dat kerkasiel geleerd:

1. Door het kerkasiel verbonden mensen zich met het lot van de familie Tamrazyan. De fysieke ontmoeting met hen voegde voor vele bezoekers een extra dimensie toe aan de doorgaande viering in de Bethelkapel.
2. Vanuit deze verbondenheid met deze familie gingen mensen zich verdiepen in hun casus, wonden zich op over het onrecht dat hen werd aangedaan en verwonderden zich over het feit dat zo iets in ons land überhaupt voorkwam. Mensen gingen met andere ogen kijken naar de manier waarop Nederland met vluchtelingen en hun rechten omgaat.
3. Talloze bezoekers werden diep geraakt door de beleving dat hun geloof hier écht betekenis kreeg, hier er werkelijk toe deed, hier urgentie had. Velen deelden een diepe dankbaarheid voor deze ervaring van zin en betekenis. En velen ervoeren hoe juist de familie Tamrazyan hen geholpen had, om hun geloof te leven en handen en voeten te geven.

Op de beraadslag die we als Werkgroep Vluchtelingen in het najaar willen beleggen, staat de opvang van vluchtelingen centraal. We zien op dit moment dat de bestaande voorzieningen (zoals die van de COA en de LVV's) bijna helemaal van overheidsfinanciering afhankelijk zijn en dat een toenemend aantal mensen geen plek krijgt in die voorzieningen. Niet voor niets kloppen steeds meer mensen dan ook bij de kerken aan om hulp: hulp om onderdak te vinden en hulp om alsnog een kans te malen om hier legaal te mogen verblijven. Tegelijkertijd zien we ook dat in de afgelopen jaren her en der steeds meer mensen zijn opgestaan, die zich geroepen voelen om in hun persoonlijke situatie opvang te bieden. Er zijn verbanden en netwerken ontstaan waarin deze mensen zich soms ook hebben verbonden om elkaar te helpen en van elkaar te leren. Het zou goed kunnen dat dit veel meer gebeurt dan we van elkaar weten.

Op de beraadslag willen we daarom deze twee vragen aan de orde stellen:

1. De vraag van onze roeping als kerken en geloofsgemeenschappen om mensen op te vangen, om opvangplekken te creëren, hetzij letterlijk in onze kerkgebouwen, maar in elk geval in onze kerkgemeenschappen.
2. De vraag hoe we vanuit de kerken de bestaande netwerken van kerkbedden kunnen versterken en misschien ook kunnen verbinden met andere bestaande netwerken?

Onze samenleving verhardt zich zeer. In toenemende mate sluiten we ons af voor wie vreemd of anders is. In toenemende mate sluiten we ook onze ogen voor de nood van wie vreemd of anders is. Het doemscenario van Moria onderstreept niet alleen ons onvermogen, maar ook onze onverschilligheid. Linda Polman¹ heeft toegezegd ons meer te vertellen over die verharding, over de mechanismen van uitsluiting en het systeem dat maakt dat we zo makkelijk ziende blind blijven.

Opvang binnen kerkelijke gemeenschappen kan en zal het opvangprobleem niet oplossen. Wanneer we als kerkelijke gemeenschappen mensen gaan opvangen, dan doen we dat natuurlijk zeker ook om hen een menswaardige plek van bestaan te kunnen geven, al is het maar voor een tijdje. Maar minstens zo belangrijk is dat wat met de opvang mee komt, in het kielzog van opvang kan ontstaan en groeien. Hoe meer kerkelijke gemeenschappen zich *persoonlijk* verbinden met één of enkele vluchtelingen en zich verdiepen in hun vluchtverhalen, in wat hen is overkomen in Nederland, hoe meer geloofsgemeenschappen deze mensen en hun verhalen ook een plek geven in de liturgie en de gebeden, in de vieringen en de verhalen, des te meer zullen we ook vanuit de kerkelijke gemeenschappen met andere ogen gaan kijken naar de manier waarop ons land met vluchtelingen omgaat. Des te meer zullen ons de ogen open gaan voor het leed en het onrecht dat onze zusters en broeders wordt aangedaan. En als we deze intensieve persoonlijke betrokkenheid verbinden met ons geloof en met de Bijbel, dan zullen we ook ervaren dat ons geloof aan betekenis wint, meer urgentie krijgt, meer ertoe gaat doen. Want: 'Ik was een vreemdeling, en jullie namen mij op.' (Mt. 25, 35)

Wanneer we als kerkelijke gemeenschappen ontdekken hoe groot de urgentie eigenlijk is van ons geloof met betrekking tot de vreemdeling en de vluchteling, zal niet alleen dat geloof meer betekenis voor ons krijgen, maar zal vanuit de kerken ook een 'evangelische weerbaarheid' kunnen groeien. Een weerbaarheid die als zachte kracht tegenwicht kan bieden tegen de verharding van onze samenleving. Een weerbaarheid die zich als zachte kracht ook met andere zachte krachten kan verbinden. We denken dat het nu de hoogste tijd is, om die zachte krachten te versterken en te bundelen.

Den Haag, 6 maart 2021

---

¹. Linda Polman is onderzoeksjournaliste en schrijfster. Haar meest recente boek heet *Niemand wil ze hebben. Europa en zijn vluchtelingen*. Voor meer informatie, zie www.lindapolman.nl.